

SCENARIUSZ LEKCJI

„FABRYKI Z DAWNYCH LAT: SAMOCHODY, SAMOLOTY, WAGI I CUKIER W LUBLINIE”

Czas lekcji: 45 min

Odbiorcy: uczniowie liceum

Cele ogólne:

- poznanie fabryk obecnie znajdujących się w Lublinie,
- poznanie czterech fabryk dawnego Lublina, które wpłynęły znacząco na rozwój miasta i lubelskich osiedli mieszkaniowych: Fabryki Samochodów Ciężarowych, Zakładów mechanicznych E. Plage i T. Laśkiewicz, Fabryki wag W. Hessa, Cukrowni Lublin,
- poszerzenie wiedzy na temat historii lokalnej i wpływu dużych zakładów przemysłowych na los mieszkańców miasta,
- nabycie umiejętności opisywania, umiejscowienia na mapie oraz określania czasu powstania powyższych fabryk,
- kształtowanie umiejętności pozyskiwania wiedzy ze źródeł tradycyjnych i cyfrowych,
- kształcenie umiejętności pracy w grupie.

Cele szczegółowe:

Po skończonej lekcji uczeń:

- zna (w zarysie) historię i dokonania czterech fabryk dawnego Lublina,
- umiejscawia je w czasie oraz lokalizuje na mapie,
- opisuje znaczenie dużych fabryk dla rozwoju miasta i życia jego mieszkańców,
- wykorzystuje informacje pozyskane ze źródeł tradycyjnych i cyfrowych,
- wykorzystuje w swojej pracy nowe technologie (w tym Internet i multimedia).

PLENEROWE WYDARZENIA KULTURALNO-HISTORYCZNE

Kultura na lekcjach

Metody pracy:

- wykład problemowy,
- opis,
- pokaz,
- metody aktywizujące (dyskusja dydaktyczna),
- burza mózgów,
- zajęcia praktyczne (zajęcia w pracowni komputerowej).

Pomoce:

- rzutnik,
- prezentacja multimedialne,
- komputer z dostępem do Internetu.

Forma pracy:

- praca indywidualna,
- praca w grupie.

PRZEBIEG LEKCJI

Część I - 5 min

- podanie tematu lekcji i wprowadzenie do tematu znanych fabryk w Lublinie,
- burza mózgów: wspólne dochodzenie do tego, jakie zakłady przemysłowe znajdują się w Lublinie, ustne opisanie najważniejszych z nich wraz z podaniem ich lokalizacji,
- zapisanie na tablicy najważniejszych fabryk współczesnego Lublina i regionu,
- wpływ wielkich fabryk na rozwój miasta: zapoznanie z pojęciem osiedla robotniczego,
- wytłumaczenie jaki wpływ mogą mieć duże zakłady przemysłowe na życie mieszkańców miasta.

PLENEROWE WYDARZENIA KULTURALNO-HISTORYCZNE

Kultura na kęsach

Część II – 20 min

- podział uczniów na 4 grupy - każda grupa otrzymuje jedną z czterech Kart Pytań (każda Karta dotyczy jednej z dawnych fabryk Lublina: Fabryki Samochodów Ciężarowych, Zakładów mechanicznych E. Plage i T. Laśkiewicz, Fabryki wag W. Hessa oraz Cukrowni Lublin).
- zadaniem uczniów jest znalezienie odpowiedzi na pytania z Karty w dostępnych źródłach: podręczniki, przewodniki, Internet.
- każda z grup przygotowuje 5-cio minutowe wystąpienie pokazujące wykonaną pracę: m.in. lokalizację fabryki na mapie, wyszukane do Karty informacje, ciekawostki (wystąpienia mogą być w postaci prezentacji ze zdjęciami, multimediami).

Część III – ok. 20 min

- Pokaz/prezentacja - grupy prezentują dawne fabryki Lublina w formie krótkich wystąpień (wystąpienia mogą być w formie prezentacji multimedialnej).

KARTA PYTAŃ 1

Zakłady mechaniczne E. Plage i T. Laśkiewicz

1. Jakie modele samolotów były budowane w Lublinie? – odszukaj informacje o najsłynniejszych samolotach.
2. Kim był Jerzy Rudlicki?
3. Ile osób pracowało w Zakładach mechanicznych E. Plage i T. Laśkiewicz?
4. Gdzie znajduje się teren dawnych Zakładów mechanicznych? Czy po fabryce pozostały budynki?
5. Dlaczego fabryka przestała działać? Jaki zakład przemysłowy kontynuuje w Świdniku lotnicze tradycje Lublina?

KARTA PYTAŃ 2

Fabryka Samochodów Ciężarowych w Lublinie

1. Z czego słynęła FSC Lublin? - odszukaj informacje o najpopularniejszych autach.
2. Jakie modele Żuka jeździły po Polsce?
3. Ile osób pracowało w FSC Lublin?
4. Gdzie znajduje się teren dawnej fabryki FSC Lublin? Obok jakich osiedli
5. Kiedy fabryka została zbudowana? Czy jeszcze działa?

KARTA PYTAŃ 3

Fabryka wag W. Hessa

1. Kim był Wilhelm Hess?
2. Jakie miały zastosowania lubelskie wagi?
3. Ile osób pracowało w fabryce wag Hessa?
4. Gdzie znajduje się teren dawnej fabryki wag? Czy po fabryce pozostały budynki?
5. Kiedy fabryka została zbudowana? Czy jeszcze działa?

KARTA PYTAŃ 4

Cukrownia Lublin

1. Kto założył Cukrownię Lublin?
2. W jaki sposób produkowany był cukier z buraków cukrowych?
3. Ile osób pracowało w Cukrowni Lublin?
4. Gdzie znajduje się teren dawnej Cukrowni - na jakim osiedlu? Czy po fabryce pozostały budynki?
5. Kiedy fabryka została zbudowana? Czy jeszcze działa?

INFORMACJE PRZYDATNE DLA NAUCZYCIELI I UCZNIÓW:

1. Cukrownia Lublin:

- <http://teatrnn.pl/leksykon/artykuly/cukrownia-lublin/>
- https://fotopolska.eu/Cukrownia_Lublin_Lublin
- <http://dlibra.umcs.lublin.pl/dlibra/plain-content?id=3665>
- <https://www.dziennikwschodni.pl/magazyn/dzis-po-wielu-cukrowniach-nie-ma-juz-sladu-dlaczego-byly-tak-wazne-dla-wladz-prl,n,1000209652.html>

2. Fabryka wag W. Hessa:

- <http://teatrnn.pl/leksykon/artykuly/fabryka-wag-wilhelma-hessa-w-lublinie/>
- <http://teatrnn.pl/leksykon/artykuly/wilhelm-hess-18481932/>
- <https://encyklopedialublina.pl/architektura-i-urbanistyka/zabytki-przemyslu/214-fabrykawag-hessa.html>
- <https://www.fawag.pl/o-firmie/lubelskie-fabryki-wag.html>
- <https://plus.kurierlubelski.pl/fabryka-pana-hessa-ktory-nie-przepadalzapalaczami/ar/11578517>

3. Zakłady mechaniczne E. Plage i T. Laśkiewicz:

- <http://teatrnn.pl/leksykon/artykuly/zaklady-mechaniczne-e-plage-i-t-laskiewicz-w-lublinie/>
- <https://encyklopedialublina.pl/architektura-i-urbanistyka/zabytki-przemyslu/227-zaklady-mechaniczne-plage-laskiewicz.html>
- https://fotopolska.eu/WszystkieZdjecia/Krajowa_Fabryka_Samolotow_E._Plage._T._Laskiewicz_Lublin
- <http://lac.lublin.pl/wielka-wizja-i-ogromny-pech-fabryka-samolotow-plagego-i-laskiewiczza/>
- <https://ryneklubelski.pl/2014/11/zaklady-mechaniczne-e-plage-t-laskiewicz/>

4. Fabryka Samochodów Ciężarowych:

- <https://teatrnn.pl/lublin-fotografia/fabryka-samochodow-ciezarowych/>
- <http://www.lubus.info/index.php/artykuly/41-lublin-miasto-infrastruktura/394-historia-lubelskiej-fabryki-samochodow>
- https://www.szkolnictwo.pl/szukaj,Fabryka_Samochod%C3%B3w_Ci%C4%99%C5%BCarowych_w_Lublinie